

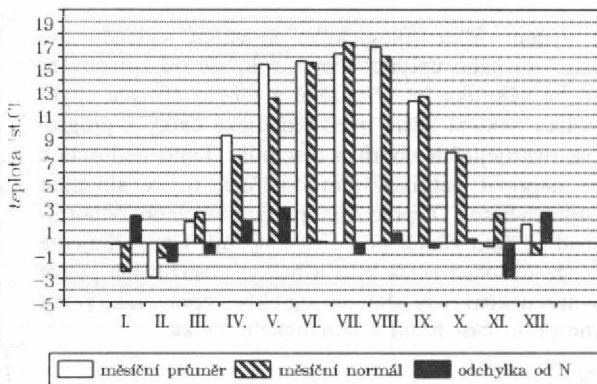
METEOROLOGICKÁ CHARAKTERISTIKA ROKU 1993 v ČESKÉ REPUBLICE

TEPLOTY

Rok 1993 byl jako celek v České republice teplotně normální s průměrnou roční teplotou vzduchu 7,8 °C. Odchylka od dlouhodobého průměru tedy představovala jen +0,4 °C. Při porovnání měsíčních průměrných teplot je zřejmé, že významnější kladné teplotní odchylky se opět vyskytly v zimním a jarním období. Relativně nejteplejším měsícem roku byl květen s průměrnou teplotou 15,3 °C, dále pak prosinec, leden a duben.

Zde také stojí za zmínku několik velmi teplých dnů, které se vyskytly v první polovině ledna (podobně jako v r. 1991). Průměrné denní teploty zejména v západní polovině republiky tehdy dosahovaly 6 až 10 °C, tj. kolem 10 °C nad normálem, a denní maxima, jež místy vystoupila až na 15 či 18 °C, na řadě stanic znamenala historické teplotní rekordy pro toto období.

V ostatních měsících roku se teplotní výkyvy pohybovaly v mezích normálů s výjimkou února v Čechách (průměrná měsíční teplota -3,3 °C) a listopadu v obou zemích (průměrná

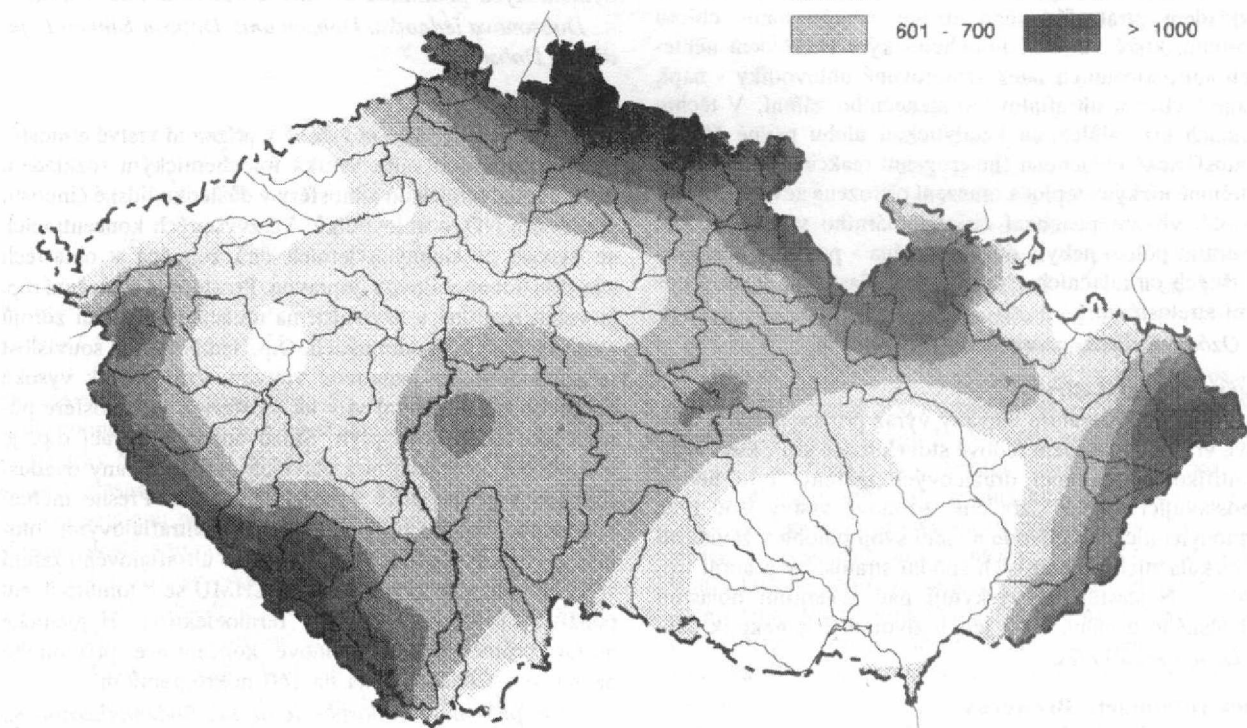
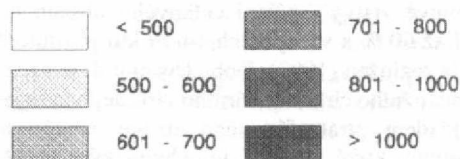

Obr. 1 Průměrné měsíční teploty v roce 1993 v České republice.
Fig 1. Average monthly temperature in 1993 in Czech Republic.

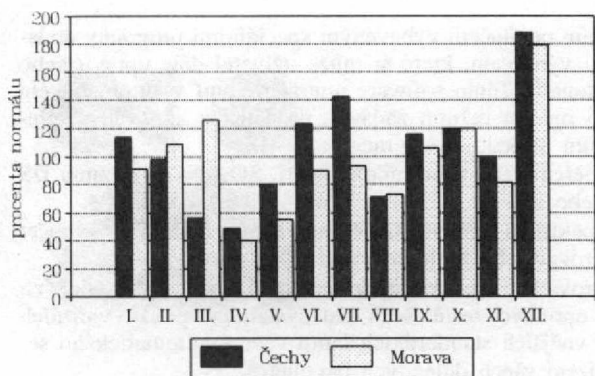
měsíční teplota -3,0 °C), které lze označit jako měsíce studené. Průměrné měsíční teploty jsou znázorněny na obr. 1.

Poměrně teplá zima opět nepřinesla větší problémy spojené s tvorbou anebo chodem ledu. Omezení či zastavení

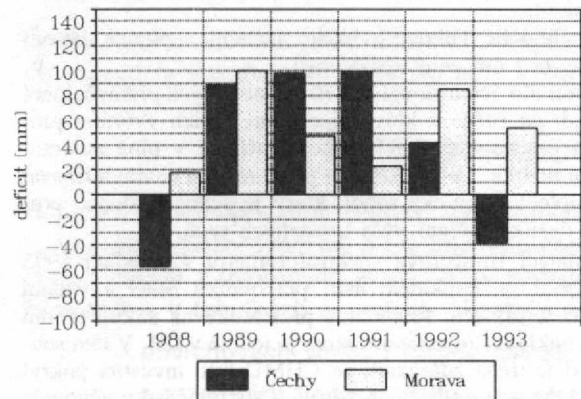
Legenda:

Obr. 2 Roční úhrny srážek v roce 1993 (v mm).
Fig 2. Annual precipitation totals in 1993.

Obr. 3 Měsíční srážky v roce 1993 v České republice.
Fig 3. Monthly precipitation in 1993 in Czech Republic.

Obr. 4 Roční srážkové deficity od roku 1988.
Fig 4. Annual precipitation deficits from the year 1988.

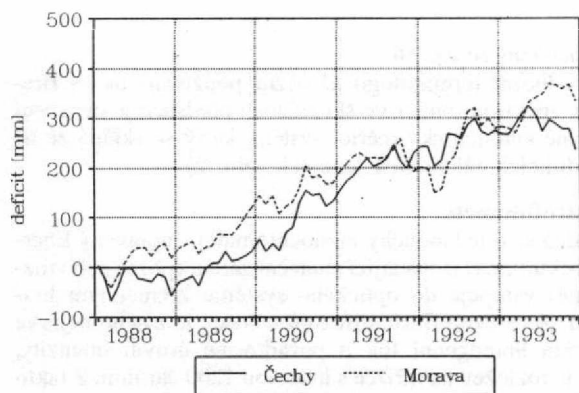
plavby na labské vodní cestě bylo vynuceno mrazivým obdobím na přelomu roku 1992/93 a trvalo do počátku druhé dekády ledna. Podruhé došlo k přerušení plavby v důsledku tvorby ledu mezi 2. a 16. únorem v úseku nad soutokem s Vltavou.

SRÁŽKY

Celkové průměrné množství srážek spadlých na území České republiky v tomto roce, 676 mm, odpovídalo 102 % dlouhodobého průměru (1961-90) a lze jej tedy označit za srážkově normální. V českých zemích byla situace z tohoto hlediska příznivější (707 mm, 106 % N), avšak na Moravě, kde spadlo v průměru o 100 mm méně (tzn. jen 92 % N), byl rok 1993 spíše suchý. Srážkový deficit z minulých let se zde tedy opět zvýšil, letos o 54 mm.

Také analýza plošného rozložení srážek (obr. 2) ukazuje, že oblasti s podnormálními ročními úhrny jsou soustředěny převážně na území střední a severovýchodní Moravy. Srážkově nejchudší z celé republiky přitom bylo povodí středního toku Moravy a povodí dolních tratí Opavy, Ostravice a Olše.

Vývoj srážkové aktivity v jednotlivých měsících roku (obr. 3) byl v Čechách i na Moravě podobný s tím rozdílem, že relativní množství srážek bylo na Moravě nižší a podnormální úhrny se zde vyskytovaly převážně ve vegetačním období, kdy tu spadlo o 20 % srážek méně než v Čechách. K suchým měsícům patřily v ČR březen, květen a srpen,

Obr. 5 Nárůst srážkového deficitu od roku 1988.
Fig 5. Increase of precipitation deficit from the year 1988.

velmi suchý pak byl duben (43 % N), kdy na jižní polovině území republiky napadlo v průměru pouze kolem 15 mm srážek. Srážkově nejbohatším měsícem byl prosinec (180 % N), obzvláště v severovýchodních a jihozápadních oblastech Čech. Měsíční srážkové úhrny zde místy dosáhly dvoj- až trojnásobků prosincových normálů a v oblasti Šumavy patřily 19. a 20. 12. naměřené denní úhrny ve stanicích Kvilda 94 mm, Prášíly 80 mm, Stožec 75 mm a Strážný 67 mm vůbec k nejvyšším hodnotám zaznamenaným v tomto roce.

Část zimních srážek akumulovaná jako zásoba vody ve sněhové pokrývce během ledna až dubna zhruba třikrát výrazně změnila svůj objem. Poprvé roztály poměrně malé zásoby zvětší části ve druhé dekádě ledna. Podruhé se již větší zásoby sněhu vytvořené zejména na velmi chladném počátku února výrazně snížily především v Čechách už na jeho konci. Nejvyšší objem vody ve sněhu byl v průběhu zimy vypočítán v měsíci březnu, kdy dosahoval místy více než dvojnásobku únorových hodnot, především díky souvislé sněhové pokrývce i v nižších nadmořských výškách. Vypočtené březnové zásoby vody v povodí Vltavy po Lipno byly zhruba na úrovni průměru (1968-90) pro toto období a v povodí Orlíka pak v první polovině března téměř dvojnásobně větší než tento průměr. V období jarního tání od března do první dekády dubna se sněhové zásoby plynule snižovaly a koncem dubna byly již i nejvyšší polohy beze sněhu.

V posledních měsících roku se významnější zásoby vody ve sněhu vytvořily až koncem listopadu a počátkem prosince. Na konci druhé prosincové dekády však většina sněhu, zejména z nižších a středních poloh, odtála a výrazněji zásoby znovu místy narůstaly až v samém závěru roku.

Pro obecnější srovnání uvádíme na obrázcích 4 a 5 znázornění vývoje srážkového deficitu na našem území od roku 1988.

Při zpracování tohoto článku bylo použito dat ze sítě stanic předávajících zprávu INTER.

Michal Vrabec - Zuzana Zubercová